

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Tid og sted:

Onsdag d. 3. juni 2026 kl. 10:45-
15:00, Store Sal, 1. sal,
Lægeforeningen, Kristianiagade
12, 2100 København Ø

Deltagere:

Berit L. Heitmann
Dorte Gyrd-Hansen
Naja Hulvej Rod
Ellen Løkkegaard
Jens Meldgaard Bruun
Janne Tolstrup
Inge Tetens
Kaare Christensen
Anders Grøntved
Lars Louis Andersen
Zorana Andersen

Kirstine Krogholm (sekretariat)
Diana Reerman (sekretariat)
Susanne Vigsø Grøn
(sekretariat)
Nathalie Back (sekretariat)

Afbud:

Charlotta Pisinger
Tine Brink Henriksen
Anelli Sandbæk
Merete Nordentoft

Referat af rådsmøde d. 3.6.2026

1. Velkommen og siden sidst v/Berit L. Heitmann

Berit L. Heitmann bød velkommen og gennemgik dagsordenen for mødet. Berit gennemgik dernæst, hvad hun sammen med næstforperson Dorte Gyrd-Hansen og sekretariatet har lavet siden sidste rådsmøde:

Forpersonerne og sekretariatet har ansøgt om en driftsbevilling hos Nordea-fonden medtilbage melding den 8. juni. Det blev desværre et afslag.

Årsrapporten for 2025 er udgivet, og den er sendt til alle rådsmedlemmer sammen med dagsordenen for rådsmødet.

I april blev der afholdt evalueringsfrokost i luftforureningsgruppen, som det er praksis ca. halvt år efter lancering af en temarapport.

Pensioneringsrapporten er under den afsluttende sproglige finpudsning og ventes udgivet i september.

Berit har haft temarapporten om skærmb brug og unges mentale sundhed til gennemlæsning. Den er meget velskrevet og vedkommende, og den vil blive sendt til faglig kommentering, herunder hos rådsmedlemmerne, inden sommerferien.

Der har været afholdt arbejdsgruppemøde i gruppen bag temarapporten om ulighed i sundhed.

Arbejdsgruppen bag den kommende rapport om kommercielle determinanter for sundhed, er blevet nedsat. Rådsmedlem Charlotta Pisinger er forperson for gruppen, og rådsmedlem Naja Hulvej Rod er medlem af arbejdsgruppen, der tæller i alt seks medlemmer. Første arbejdsgruppemøde holdes i uge 24.

Desuden er det udvalg, der skal præsentere et forslag til sammensætning af rådet i den kommende strategiperiode, blevet nedsat. Ifølge kommissoriet er rådets forperson og sekretariatsleder fødte medlemmer af udvalget. Desuden er det besluttet, at næstforperson Dorte Gyrd-Hansen og Naja Hulvej Rod indgår i udvalget. Berit understregede, at alle siddende rådsmedlemmer kan indstilles til at sidde i rådet også i næste periode. Hun bad om, at rådsmedlemmer – der ved, at de ikke

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

ønsker at fortsætte – sender hende en mail, om, at udvalget bedes se bort fra dem i det kommende råds sammensætning.

Berit gennemgik funktionsbeskrivelsen for rådsmedlemmer, som den fremgår af kommissoriet, og derefter den formelle procedure for udarbejdelse af liste over rådsmedlemmer. Der var en drøftelse af formaliteter omkring genudpegning af siddende rådsmedlemmer.

Berit fortalte dernæst, at der er behov for en kvalificeringsproces for kommende temaer. Hun gennemgik de temaer, der allerede er i banken, og lidt om proceduren for, hvordan vi kvalificerer yderligere temaer. Hun gennemgik også de vedtagne kriterier for, hvornår et emne er egnet til at skrive Vidensrådsrapport om.

2. Oplæg om folkesundhedsloven v/Jens Kristoffersen, Sundhedsstyrelsen

Jens Kristoffersen fortalte om Sundhedsstyrelsens arbejde med folkesundhedsloven, som dog blev sat på pause, da der blev udskrevet folketingsvalg. Formålet med loven er at styrke den strukturelle forebyggelse og mindske uligheden i sundhed, og implementeringen skal ske i kommunerne på tværs af fagområder. Sundhedsstyrelsen skal i forbindelse med implementeringen bidrage med sundhedsfremme- og forebyggelses anbefalinger og lokale data, som kommunerne kan prioritere deres respektive indsatser efter. Anbefalingerne tager udgangspunkt i sygdomsbyrden, og hvad der driver ulighed i sundhed. Anbefalingerne afgrænser sig til fem områder: Tobak, alkohol, mad- og måltidsvaner, fysisk aktivitet og mental sundhed. Det beskyttende perspektiv, tidlig indsats og fremme af sundhed er i fokus.

Der var en efterfølgende drøftelse af fordelingen af de begrænsede midler mellem kommunerne, grænsen mellem regionernes og kommunernes ansvarsområder og udvælgelsen af risikofaktorer i anbefalinger og dataindsamling.

3. Oplæg om brug af forskning i politik og barrierer for dette v/Stinus Lindgreen, medlem af Folketinget for Radikale Venstre

Stinus Lindgreen fortalte om samspillet mellem forskningsviden og politikudvikling i Folketinget.

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Der var en drøftelse af, hvorfor forebyggelse altid kommer til at figurere som en udgift, hvordan fokus i højere grad kan drejes, så det fremstår som en investering, og hvordan man kan sætte fokus på afledte effekter af sundhedsinvesteringer.

Der var en drøftelse af muligheden for at give forskningsviden en større plads i det politiske arbejde, og hvordan Vidensrådet kan bidrage til dette. Der var desuden en drøftelse af, hvordan den forebyggelsesfond, som er beskrevet i regeringsgrundlaget, kan bidrage til at underbygge den kommende folkesundhedslov med viden.

Frokost

4. Kommunikation siden sidst v/Susanne Vigsø Grøn

Susanne Vigsø Grøn gennemgik kommunikationsaktiviteter siden sidste rådsmøde:

Angående luftforurening har arbejdsgruppen bag temarapporten haft et debatindlæg i Ugeskrift for Læger, sekretariatet har afviklet en minikampagne målrettet patientforeninger om luftforurening relateret til deres respektive interessefelt, og så er two-pagerne om luftforurening målrettet de tre indsatsniveauer, overstatsligt, statsligt og kommunalt niveau, blevet oversat til engelsk. Sekretariatet vil markedsføre dem over for danske EU-parlamentarikere.

På efterspørgsel fra en kommune har sekretariatet udviklet en plakat, som beskriver helbredssekvenser ved unges nikotinbrug. Den ligger nu på Vidensrådets hjemmeside og vil blive markedsført over for kommunerne.

Årsrapporten for 2025 er udgivet, og den rummer denne gang et særligt afsnit om indikatorer for aktiviteter i sekretariatet og rådet.

Der var dernæst en drøftelse af, hvilke indikatorer vi kan benytte til at beskrive Vidensrådets aktiviteter og effekt.

5. Status på temarapport om skærmbrug og mental sundhed hos unge v/Anders Grøntved

Anders Grøntved gennemgik status på rapporten om skærmbrug og unges mentale sundhed.

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

6. Drøftelse af Vidensrådets strategi for 2027-2029 v/Berit Heitmann

Berit faciliterede en drøftelse af strategien for den kommende strategiperiode. Udkast til strategi var sendt til rådsmedlemmer sammen med dagsordenen forud for rådsmødet. Hun fortalte, at teksten i det fremsendte udkast til strategi er tilpasset de øvrige styringsdokumenter, som er færdigbearbejdet gennem de senere år, og som Vidensrådet arbejder efter nu. Væsentligste ændring i forhold til seneste strategitekst er, at det ikke specificeres, hvilke temaer rådet vil beskæftige sig med i strategiperioden. Dette for at stille rådet mere frit til at vælge temaer, der har en aktualitet.

Der var en drøftelse af, om det skal være et krav, at forpersonen for en arbejdsgruppe skal være et rådsmedlem, eller om det blot skal være en hensigt. Det blev besluttet at fastholde den nuværende formulering.

7. Oplæg om Sund By Netværket (SBN) v/sekretariatsleder Charlotte Iisager

Charlotte Iisager fortalte om Sund By Netværket og om, hvordan SBN's medlemmer bruger Vidensrådets produkter, herunder at der er størst efterspørgsel på korte sammenfatninger i pixiformat, visuelt videomateriale og korte webinarer. Dernæst fortalte Charlotte, at de temagrupper, som der altid er størst søgning på i SBN er: Lokalsamfundsbaseerede indsatser, rygning, alkohol og sunde arbejdspladser. Charlotte pegede også på temaer, der er efterspørgsel på: Kultur og sundhedsfremme og naturbaseerede indsatser målrettet fremme af mental sundhed.

Kaffepause

8. Valg af forperson for Vidensrådet v/Kirstine Krogholm

Lægeforeningen har indstillet Berit L. Heitmann som forperson, også i den kommende strategiperiode. Der var en afstemningsrunde, og nogle rådsmedlemmer havde stemt på forhånd. Berit blev enstemmigt valgt til forperson i den kommende periode.

9. Bordet rundt, hvad rører der sig på forebyggelsesområdet

Alle bød ind under punktet "Bordet rundt om aktuelle emner på forebyggelsesdagsordenen":

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Berit indledte med at nævne, at hun har deltaget i det årlige repræsentantskabsmøde i Lægeforeningen. Derudover har hun holdt oplæg om forebyggelse og evidens ved et politisk netværksmøde og om vægtstigmatisering på Rigshospitalet og på Frederiksberg Hospital. Derudover har hun repræsenteret Vidensrådet ved treårs fødselsdagsfest hos en af de finansierende parter, Center for Sundt Liv og Trivsel.

Janne fortalte om sine studier af forebyggelsesplanen for nikotin og alkohol og om status på unges brug af alkohol, som stadig er højt, og som stiger markant ved begyndelsen på en ungdomsuddannelse.

Inge pegede på, at den nye regering vil sænke momsen på fødevarer, især på frugt og grønt. Forhåbentlig bliver der målt på, hvilken effekt det kan have. Hun fortalte også, at hun er ved at se på resultaterne af skolemadsudrulningen. Der er endnu ingen foreløbige resultater. Det er svært at finde gangbare metoder til at måle effekten.

Lars fortalte om sit arbejde med at måle nedslidning, opgjort fysisk og psykisk, samt konsekvenserne i form af produktionstab og merudgifter til førtidspension.

Kaare fortalte om et projekt, han har medvirket i sammen med arkitekter, og om hvordan boligmassen i Danmark er indrettet til befolkningspyramiden, som den så ud tidligere, men ikke passer til den nuværende demografi. Mange ældre bor på enormt mange kvadratmeter, og yngre kan ikke finde noget at bo i. Der var en drøftelse af fordele og ulemper ved etableringen af seniorbofællesskaber.

Anders pegede på en ny teknologisk løsning, altID, der fungerer som identifikation og ikke mindst som aldersverifikation, som måske kan være en løsning på håndhævelsen af aldersgrænsen på sociale medier. Han pegede også på en retssag mod Meta i USA, hvor en ung piges forældre anlagde en sag, fordi de mente, at algoritmerne på Metas sociale medier havde gjort hende afhængig. De fik medhold, og det kan måske få vidtrækkende betydning. Der var en kort drøftelse af, hvilken evidens der kan ligge bag dommen.

Ellen fortalte kort om forskellige studier, hun er involveret i: Fysisk aktivitet i graviditeten, påvirkning af placenta ved fysisk aktivitet og PFAS hos gravide.

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Dorte fortalte, at hun medvirker i to debatter om forebyggelse på Folkemødet.

10. Eventuelt og tak for i dag v/Berit Heitmann